

OMSLAG

Het heiligenboek

Leo de Grote. Een heilige paus *Tom Zwaenepoel*

Leo stamt uit een Toscaanse familie. Omstreeks 430 wordt hij in Rome tot diaken gewijd, waar hij door zijn begaafdheid veel invloed heeft. Tijdens een keizerlijke opdracht in Gallië om te bemiddelen tussen twee generaals wordt hij verkozen tot opvolger van de overleden paus Sixtus III (440). Hij is de eerste van dertien pausen die de naam Leo dragen. Zijn pontificaat duurt 21 jaar. Leo I wordt in de Sint-Pietersbasiliek begraven.

Leo, 'de leeuw', heeft een sterke en veelzijdige persoonlijkheid. In de hoedanigheid van diepzinnige predikant, vooruitziend staatsman, theologische auteur en meelevende briefschrijver is hij overtuigd van een onaantastbaar geloof. Hij imponeert door zijn sterke politieke begaafdheid, zijn wilskracht en rechtlijnigheid. Hij houdt maat. Tijdens zijn pontificaat bestaat zijn hoofdtaak uit het hoeden van de hem toevertrouwde schapen. In een tijd van politieke onlusten en sociale problemen zet hij zich in voor het welzijn van de mensen. Zo gaat hij tijdens invallen ongewapend en omgeven door zijn geestelijken de confrontatie aan met de indringers. Hij redt de stad Rome van vernie-

tiging door de Hunnen (452) en van moord en brand door de Vandalen (455).

Met Leo I bereikt het pausschap een eerste hoogtepunt in de kerkgeschiedenis. Hij wordt beschouwd als eerste 'echte' paus met macht over de hele westerse Kerk. Leo I is de eerste die het priemaat van de paus duidelijk onder woorden brengt. Verder versterkt hij de kerkelijke hiërarchie door centralisatie en herstelt hij in vele landen de ontworpen kerkelijke verhoudingen. Ondanks zijn geprofileerde opvatting over het pausschap is hij geen 'alleenheerser', maar luistert hij ook naar zijn bisschoppen. Om de zuiverheid van het geloof en de Romeinse cultuur te bewaren, bestrijdt hij de ketterijen en dwaalleren van zijn tijd.

Hoewel Leo de Grote geen uitmuntend theoloog is, slaagt hij erin om in zijn 143 brieven en 96 preken het geloof van zijn tijd helder weer te geven en systematisch te ontvouwen. Hij is een schitterende stilist die de taal in dienst van zijn verkondiging stelt. Zo leert hij de gelovigen dat de christelijke liturgie geen herinnering is aan gebeurtenissen uit het verleden, maar een activering van

onzichtbare werkelijkheden die in ieders leven werkzaam zijn. Pasen bijvoorbeeld moet niet gevierd worden als iets wat 'verleden tijd' is, maar als een „gebeurtenis in het heden” (*Sermones* 64, 1-2). Zo kan de gelovige de liturgie met het dagelijkse leven verbinden door in de vastentijd aalmoezen aan armen te schenken.

De preken van paus Leo de Grote zijn nog steeds zeer actueel. Enkele van zijn vele levenswijsheden zijn: „Wie de ploeg in zijn hand heeft, moet ook zijn werk voleindigen” (*Sermo* 71), „Laat je niet imponeren door de uiterlijke schijn van de aardse dingen” (*Sermo* 71), „Onderzoek je eigen geweten” (*Sermo* 41,1).

Een vertrouweling en vriend van Leo de Grote is Petrus Chrysologus, eveneens heilig. Hij is eerst diaken, vervolgens bisschop van Ravenna en later aartsbisschop. Aan het keizerlijke hof heeft hij veel invloed. Vol ijver verdedigt hij het pauselijk gezag, bestuurt hij zijn bisdom en onderricht hij de gelovigen met heldere homiliën en geschriften. Hij is een groot predikant, zowel geleerd als volks, wat hem de ere naam *Chrysologus* (gouden woord) oplevert. Petrus probeert nooit langer dan

vijftien minuten te spreken. Van zijn preken bleven er 183 bewaard. Hierin legt hij de Heilige Schrift uit en verkondigt hij de geloofsmysterieën. Zijn homilieën over Maria en de betekenis van Johannes de Doper zijn beroemd. Tijdens warme zomerdagen neemt hij 'preekvakantie'. Als Petrus voelt dat hij zal sterven, gaat hij terug naar zijn geboorteplaats. Zijn graf bevindt zich in de dom van Imola.

Zoals zijn vriend Leo gaf Petrus zijn wijsheid door aan zijn zoekende en twijfelende tijdgenoten. Zo riep hij in zijn voordrachten over het Matteüsevangelie op tot positief denken: „Laten we afzien van het kwaad zodat het goede opnieuw tevoorschijn komt.”

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, 345 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 209 8041 7.

Omroep

11 april, 9 uur, Braambos via VRT Eén (herhaling via Canvas omstreeks 23 uur). Korte Close-up, actualiteit op het snijpunt van maatschappij en spiritualiteit, gevolgd door de laatste aflevering van *De Jezustrilogie*. Iconograaf Joris Van Ael helpt de kijker een dieptezicht te krijgen in de figuur van Jezus. Die zoektocht blijkt een boeiende onderneming. In *Twee over een* ten slotte ontmoet Lucette Verboden de Cambodjaanse filosofe Claire Ly. Haar vader en haar man werden samen met driehonderd anderen door de Rode Khmer geëxecuteerd. Voor haarzelf begon een overlevingsperiode van vier jaar in barre omstandigheden. Het willekeurig geweld van de kindsoldaten, de hongersnoden, de indoctrinatie van haar eigen kinderen, het gebrek aan solidariteit in de kampen schokten de grondvesten van haar boeddhistische opvoeding. Was dit alles het gevolg van een slecht karma?

De vrome kudde

Bij de dokter Ingezonden door Jan Umans

– Wel, dokter, u had beloofd dat ik binnen een maand weer zou lopen, en dat is ook zo.

– Ik ben blij dat te horen.

– Ziet u, ik heb mijn wagen moeten verkopen toen ik de rekening kreeg.

Een bejaarde generaal moet geopereerd worden. Het gaat om een kleine ingreep, maar de patiënt heeft veel angst.

– Stel dat ik niet meer bijkom...

– Dan wordt u met militaire eer begraven.

– Dokter, ik moet u echt bedanken. U hebt van mij een ander mens gemaakt. Ik heb me nog nooit zo goed gevoeld.

– Maar... Ik heb u nog nooit gezien. U bent geen patiënt van me...

– Inderdaad, maar mijn oom wel, en ik ben zijn enige erfgenaam.

In het kasteel Ingezonden door Achiel Vilain

Twee spoken dwalen door een kasteel. Sist het ene spook:

– Ssst, ik hoor wat!

Waarop het andere:

– Jij gelooft toch niet in mensen zeker!

VLAAMSE PUZZELS
DEPUZZELAAR
Uitgeverij Jacques Gilliéron bvba
Antwerpen Telefoon (03)658.91.53 - 658.00.53

Zweedse kruiswoordpuzzel.
Méér van deze Zweedse puzzels vindt u in de volgende Vlaamse puzzeltijdschriften van 'De Puzzelaar' t.w. De Stad Stockholm en De Viking.
Bij uw dagbladhandelaar verkrijgbaar.

Oplossing van de puzzel van vorige week: LAPMIDDEL

verweer	oppergezag	pers. vwn.	hooivork	grondsoort	projectiel
zonder gelijke	lijst van drukfouten				zangnoot
→	↓	↓		4	↓
reden tot ongenoegen			ik (Lat.)	→	
geologisch tijdperk			tuinkruid		
→		rivier-vis	↓		5
		bedrijver			
imitator	2			geneesmiddel	gemopper
→				↓	↓
schouwburg					ploegsnede
landgoed					
→	7		geschenk	→	3
positieve elektrode	onderofficier	zangnoot	overal	8	
→	↓	↓			
	9	6	Romeinse keizer	→	
→				1	

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven · Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---